

№ 36.

Pirmdeenä 7. (19.) September.

1870.

Maksa var gabdu 1 rubl.

R a h d i t a j s.

Karra sinna.

Eestschemmes sinna. No Ribgas: Augstais Keisera dahwinajis medalus, — aibildinadami rakiti zaur Matjas weefi. No Pehterburgas: noudas winnestu islohsechana. No Tislißes: kristiga tizjiba wairojabs Abchastja.

Ahrsemmes sinna. No Wahzsemmes: Frantschu teizams darbs Mezze. No Parihes: notillumi pee waldischanas pahrgrohsichanas. No Italijas: ar pahwesta laizigu warru eet pee galla. No Alschihres: tur naw brijw daudfinaht karra sinna.

■ Saunakabs sinna.

Miffijonesfwehtki tai 3ta Juni 1870. Pehteris un Tschautste. Waijadfigakabs sinna is teem tai 18ta Juni 1868 Wisaugstaki apstipriinateem likkumeem pah atswabbinaschannu no jaldatu deenesta. Abilbes. Grahamatu sinna. Labbibas un zittu prezzu tirgus.

Feelikumä. Marfa un Andrejs. Rabbas leelas dahmas schutks. Pateefbas. Teefas preefschä.

Karra sinna.

Wehl tas leelais trohlnis, pah Mal-Mahonga armijas uswarreschannu un Napoleona sawangoschannu ihsti naw norimmis, — un zitti tahdi warreni notillumi schinnis deenas naw gaddijuschees. Franzija taggad walda republika un schee lungi atminnahs, ka Pruhfchu kehnihsch karra eefahkumä effoht fazzijis, ka winsch nellarrojoht wis ar Frantschu semmi un laudihm, bet til ween ar winnu Keiseru; tad nu schee lungi pagehre, lai taggad, kad keisera waldischana krittuse un Pruhfchi sawu mehrki panahkufchi, — Wahzeeschi tuhlin eiyoht prohjam, — wiini teem wis nedohschoht neweenu plautstes plattumu semmes, neds arri weenu atmini no sawahm stanstehm. Bet io tee lungi neeleef wis wehrä, ka wiini paschi sawas waldischanas eefahkumä nedohmaja wis us meera, bet us jo fihwaku karroschannu ar Wahzeescheem, leelidamees, ka wiffa semme nemschoht karra-eerohtschus rohlä. Woi tad nu Wahzeescheem naw pilna teefa arri prett republika karroht? Napoleons wehl par Keiseru buhdams, waldischannu jau bij nodewis,

tautas paschas warrä, gandrihs tä jau pawiffam. Tapehz arr falka, ka Keisera Wahzeescheem tihfchi effoht padeweess. Wiinam bijis deesgan laika no Sedanas aisebhgt, tä par tä no Mezzes, kad buhtu gribbejis. Winsch zerrejis, ka par karra-wangneefu pee tahda augstä gohdä buhdama eenaideeeka wiinam labbati klahschotees, neda behglam buhdamam Belgija woi Englande. Kapehz tad, kad Mal-Mahongs ar wiffu armiju padewahs, winsch wairs nedrihtsteja us Parihsi atpalkat eet un arri ne no weenas weetas us ohtru aplahrt blanditees? tas jau flaidri faprotams, io laut kurrä weeta Frantschi wiinam gohdu wairs nedohtu, bet io waijatu us rupjato wihfi. Tad wehl winsch laikam zerrejis, ka fchi wiina leela listä wiina labstidigam prettineelam kerschotas pee firds, ka tas tam warr buht wehl pee meera-dereeschanas palihdseschoht wiina Keisera trohni preefsch wiina un wiina mantineeka paglahbt, — io winsch tihfcham sandetu tad, kad buhtu isbehdsis us ahrsemmehm. Bet neweens netizz, ka fchi pehdeja wehleschanahs tihfchoht peepildita. Frantschu republika waldischana parahdijuse, ka wiinai kreetas waldischanas gohds wis nepeenahkabs. Tä pasluddinajuse tä: Mal-Mahonga armijas saldati gan us sawu gohdä-wahrdu apsohlijuschchi wairs schinni karrä prett Pruhfcheem nellarroht; sinnam, io wiini gan effoht apnehmufchees offizeeru lahrtä nedarriht, bet nu wiini io darrischoht saldatu lahrtä un i. pr. Sawu negantibu republika Wahzeescheem parahdijuse ar io, ka winneem us Parihsi eedameem zekä buhdama Soajong pilsehta ar wiffu stansti padewahs 29. Aug. Bet tad Wahzeeschi eegahja eefschä, tad pulwera tohrnis ar warrenu trohlni ussprahga gaisä. Kabdi 50 Wahzeeschi te dabbuja gallu un 300 effoht stipri eewainoti; arri karra-pulka waddons Mellenburgas erzogs Wilhelms te eewainohts. Stahsta, ka schis negants darbs no Parihses bijis pawehlehts. Tad nu republika waldischana pee ta wainiga un fchi wiltiga flepkawiba tai dahrgi malfahs. Tahs stiprahs wilssehtas Mezze un Strahsburga wehl laujabs pretti un Wahzeeschi ar leelatu warru teem negribb uskrist, tadeht, ka tad wilssehtas tiftu gluschchi nopohstas, io negribb wis darriht tapehz, ka schabs stipras

pilssehtas irr tai daktā, to Wahzsemme griibb preefsch fe-
wis paturecht. Marschallis Basehn reisu reisahm ar lah-
deem pulkeem no Mezzes isfchaujotees ahra un Wahzee-
scheem padarroht leelu flahdi. — Wahzeefchi wehl irr zetta
us Parihji, jo tas ne-eet til ahtri, ka gan daschi dohma;
pehz grubtas laufchanahs, waijag atkal spehtu islihdofinaht pehz
lahrtas un tahs truhstamas daktas peewest flahdi, zaur to aiseet
laiks. Teiz, ka zitti pulli jau effoht nogahjufchi lihds Parihjes
pirmeem apwalnumeem un tad fanahs te papilnam ap-
lahrt, tad laikam fahls ar Parihji strahdaht, — ja jau
papreefsch nefahs meeru faderrecht. To lai gan Frantschi
leelahs, ka Parihje effoht ta nostiprinata, ka drohschi war-
roht us to pakautees, ka eenaidneeki to neuwarefchoht,
tal laikam paschi arr to netizz wis, jo dauds winnu awi-
ses runna pahr meera-derreschanu. Rahds winnu zitt'reisejs
ministeris Thiers wahrda, gudrs wihrs, kas schim karram
jau eefahlumā pretti turrejahs, taggad effoht aibrauzis
us Londoni, no kurrenes wehlah eefchoht us Pehterburgu
un Wihni; laikam tas reiso tai padohma, ka warretu pee
meera tift un zittas Siropas waldischanas arri to wehlahs.
Bet ka? luhf, te labba padohma waijaga. Bruhschi un
wiffa Wahzsemme laikam ne-atstahfees, kamehr winneem
atdohs Elfas un Lotringu un tad arri wiffa karra-atlihdofina-
schanu, bet — Frantschi atkal negriibehs to darriht. Tad
nu gan buhs grubta isfchirschana. Bet jo ilgati to karru
weddihs us preefschu, jo leelata flahde buhs Frantscheem.
Lai gan Frantschu waldischana isbrehtuse, ka wiffa tauta
effoht firdiga us karra, tad tomehr tas naw teefa. Jo
wiffi pee Sedanahs fawangoti milizi tiftufchi atlaisti us
mahjahm un schee fahdis bijufchi dikti preezigi, ka winni
no tahm mohlahm tiftufchi waktā, pee ka winneem netahda
patilfschana nebijufe. Steigfchus ween tee steigufchees proh-
jam us fawahm mahjahm. — Tai deenā pehz tahs lee-
lahs uswarefchanas pee Sedanahs bijufe duffas deena un
fehniensch wiffus leelafahs offizeerus no fawa lehgera us-
luhdfts pee fewis us maltiti. Pa wiffu karra-laitu feh-
nina maltite bijufe prosta un til ween farkanais galda-
wihns tizzis dsert. Bet to deen' fehniensch pawehlejis
Schampaneri us galda list un teizis: „Mums waijag no
pateizibas dsert us mannas flawejamas armijas wesselibu.
Zuhs, karra-ministers v. Moon, effat muhsu sohbenu trin-
nufchi, Zuhs, general v. Moltke, effat to waddijufchi un
Zuhs, graf v. Bismark, pa teem gaddeem, kamehr Zuhs
Bruhschias politiku waldat, effat Bruhschi schinnē augstumā
pazehlfufchi; tadeht lai dserram wesselibu armijai, teem trim
no mannis peeminneem lungeem un ifkatram no teem te
flahdbudameem, kas katris pehz fawa spehta palihdsejufchi
pee ta wiffa, to lihds schodeen effam panahlfufchi.“ — Fran-
zijas jauna republikas waldischana pate ka bes galwas
strahda un eet wifj julkam; weena pawehlfeschana
gahsch to ohtru, wiffur jauni pahrwaldineeki eelitti, woi to
waijaga, woi ne un walsts runnas-wihru fapulzefchana
jau us Oktobera mehnesi sinnota, lai gan paschi wehl ne-
sinn, woi lihds tam laikam ar karru buhs gallā. Fran-
zijas republiku jau peenehmufchas un apstiprinajufchas:
Amerikas brihwalstes, Schweize, Spahnija, Portugale, Bel-
gija un Italiija. Wahzsemneeki strahda weenprahdigi un ar
apdohmu: winni wiffi weenā prahda us to, zittus meera-derri-
natajus ne-elaiht few starpā, bet paschi ween strahdaht un
t. pr. — Deeniddus walstehm, ka rahdahs, nu jo drihfi pee-
bedrofees seemefa walstehm un tad gan wairz nefautfees:
„Wahzsemmes seemefa walstu beedriba,“ bet: „Wahzsemmes
walstu beedriba.“ Zitt taggad sinnam, Baireefchi jau effoht pee-
bedrojufchees. Runna, ka dauds pahrgrohschichanas Wahz-
semme notifschohht un pakluffu arri to daudfina, ka Bruh-
schu fehniinu zelfchoht par wiffas Wahzsemmes keiseru. —
Tad nu mums til jagaida ta sinna, kas tad notiks, kad
Wahzeefchi Parihji apstahs.

Gelfschemmes sinnas.

No Nihgas. Augstais Kungs un Keisers, kam
pehz ministeru komitejas spreeduma no 10ta Juli
f. g. walsts eefschigu buhschanu ministers to preef-
schā lizzis, ar sudraba medakeem, kam wirskalts
„par uszihtibu“ un kas pee Stanislawa bantes us
krutihm jawalka, schehligi apdahwinajis, tohs pa-
gasta teefas preefschsehbetajus: Dschubstē Kristian
Treiber, Kalna muischā Dahw Leepin, Leho-
was pagasta-wezzako Tōnnis Simonlahzer;
un tohs pagasta fkrthwerus: Pehter Martin-
fohn, Kalna muischā, Dalje Kurmis, Dsehr-
benē, Karl Frisch, Arro-muischā, August Bern-
hardt, Suntaschōs, un Rudolf Raabe, Wahl-
uppē.

No Nihgas. Schee te lassami raksti Mahjas
weesa redakzijai peefubtiti, lai tohs fawā lappā
dohdam lassiht: „Maslawas wahzu awise stahsta pa-
falku fawā № 89 no weenas tā nosauktas leelu
kungu adreffes, pee kurras parakstischanas Latweefchi
teefoht peewiffinanti un stahsta par prohwi, ka mui-
schas kungi fawus semneelus pee ta effoht dabdu-
jufchi. Us ka rehkinuma schee stahsti melloti, to
Deems sinn, bet appalsch to Kreisrikteri Baron G.
neweens zits, ka es, newarr buht faprohntams, jo tee
zittu Kreisrikteru kungu wahrdi sinnami un es turru
par fawu peeklahjumu, Zuhs, augsti zeenihts kungs,
luhgt, eefsch Zubfu awises rindahm mannu atbildi
us to sinnamu darriht, ka es ne-esmu wis puble-
jees kaut kahdu adreffē isplahdht, nedj arri esmu kahdu
zilweku us jeb kahdu fapulzefchanohs lohpa fawzis,
un pehdigi arri neweenu fapulzefchanohs ar schwabbi
un ziggareem usnehmis un ka tadeht katris wahrds
eefsch ta stahstina tai Maslawas wahzu awise pa-
wiffam irr mellohts. Peenemmat Zuhs, zeenihts
kungs, to apleezinaschenu mannas wifspilnigakas
augstizeenifchanas, ar kurrū man tas gohds irr rak-
stitees ka Zubfu padewigam:

Baron v. Campenhausen.“

Walmeerā, tanni 24. August 1870.

No Pehterburgas. Tai 2tras leeneschanas
usdewu bissetu islohseschana, 1mā Septbr. tee lee-
lalee winnesti krittufchi tā:

200,000 rub. us Ser. 11,156 — № 26.

75,000 " " " 3,836 — " 23.

40,000 " " " 6,182 — " 29.

25,000 " " " 19,612 — " 33.

3 winnesti, katris 10,000 r. leels us Ser. 10354,
№ 35, Ser. 3757 № 49, Ser. 16789, № 47.
— 5 winnesti, katris 8000 rub., us Ser. 13972,
№ 26, Ser. 14985, № 30, Ser. 5026, № 46,
Ser. 13619 № 10, Ser. 4847 № 2. (Pilmigu
norahdischenu dohsim nahlofchā lappā; schoreis to
dabbujam pa wehlu).

No Tifliffes raksta, ka Kaukasija, Abchafijas
daktā pa teem trim mehnescheem April, Mai nu Juni
3500 zilweki kristigu tizzibu peenehmufchi. No 1867

gadda, kad Abchafijä křiftiga tizziba fahkufe kahjäs zeltees, pawiffam 16,000 zilweki to peenehmufchi, un tas wiß notizzis labbä prahtä, bes kahdas fpeefchanas.

Ahrsemmes finnas.

No Wahysemmes. Kahds Berlines dalters, kas farra-laulä, islaibis finnas, kas arri eenaidneefem irr par gohdu. Winfeh stahsta pah to, lä teem wahzu farra-wihreem klahjees, kas eewainoti fawangoti un Mezzes pilsehtä no Frantscheem tillufchi lohpti. Tee, kas isweffetojuschees, attal atlaisti, lohti flawejoht to labbu apkohpschanu, kas Mezzä winneem tillufe. Winni effoht eeruhmeti lohshi istaiftäs barafäs, fur tee täpat tillufchi apgabdati un apkohpti, lä tee zitti, kas bijufchi Franzufchi. Neween farra-kaudis un dokteri, bet arri zitti kaudis lohti laipnigi ar winneem dñhwojuschi un atspirdñnaschanu peeneffufchi. Tiltween winneem bijis jazeeßch no eelas-kaudihm, kas, kad tillufchi us lasareti westi zaur pilsehtu, fchohs draudejuschi un apmehdijufchi.

No Parihfes rafita, lä tur gahjis, kad pahrnahkufe ta sinna, ka Mal-Mahong ar fawu armiju padewees un ka keisers fawangohs. Kad ta sinna pahrnahkufe, tad kahds kauschu weetneefs (runnas-wihrs) pullsten 8 wallarä gahjis pee presidenta Schneidera to lubgt, lai wiffus tautas weetneelus tublin fapulze lohpä. Pa wiffu to wallaru fanahkufchee weetneeki presidenta nammä runnaja un pahrunnaja pah to, lä lai nu darra. Pullsten 12¹/₂ nakti farra-ministeris grabhs Palikao atnahza Bourbonistu pillä, jo to steigfchus bij atrahwufchi fchurp tad, kad tas patlabban gribbejis gultä libst us duffu. Tad nu weffelu stundu pee presidenta fpreedahs, woi buhs turreht kluffu sehdeßchann appafsch fewim ween, jeb wiffem pah to doht sinnu. Utradda, ka labbal jadarroht tä, ka lai tublin wiffi sinn, kas notizzis un lä nu us preefschu ar waldischanas buhschanu lai paleef. Pullsten 1 tillu wiffas fahndurris atwehrtas, fur kaudis fawäs weetäs warr faeet, wiffu klauftees un dñrdeht. Bet wiffas weetas palikka tufschas, lä jau nakts laika. Pullsteu 1¹/₄ presidents eenahza leelajä fahlä, bet fchoreis bes gohda-fihmehm; starp teem, kas tublin winnam palikat eenahza, bij arri grabhs Palikao; tad fanahza wiffi zitti runnas-wihri un pildija fawas weetas. Kad wiffi bij lohpä fanahkufchi, tad presidents Schneiders tihri bahls un lä fajuzzis pazehlahs no fawas weetas un til ar mohlahm fpehja nolaffiht tohs wahrduß, fo us papihra bij usraßtijs un kas flanneja tä: „Mihki runnas-lungi! Lohti flummiga un fahpiga sinna fchowallak man pafinnota. Tadeht efmu tublin lizzis Suhß fa-aizinaht lohpä, jo tas man tautas deht tä peenahlahs. Taggad es wehlu farra-ministeram runnaht un to sinnu Jums pasludinaht.“ Wiffi palikka tihri kluff. Tad genera-

lis Palikao uslahpa runnataja weetä un nehmahs tä runnaht: „Mihki runnas-lungi, fahpigs darbs tas man irr, Jums pasludinaht, ka tas, fo fchoriht us Jums runnajoht til warreju dohmaht, taggad palizzis par pateefibu. Pehz triju deenu firdigas kauschanahs, mußu armija tillufe us Sedanu atpalkat fpeesta un tur no daudj leelafas prettineefu armijas eeflehgta, us fo ta tad padewufehs. Keisers irr fawangohs. Mums ministereem naw eefpehjams, tublin nofazziht, lä nu paliks. Jo mums naw bijis laika, pah to fawä starpä farunnatees. Tadeht runnas-lungeem dohdu to padohmu, to pahrspreefchanu atstahht wehlat.“ Us to presidents teiza: „Es dohdu to padohmu, fchodeen pufßdeenä fanahkt lohpä.“ Ministers Gambetta: „Schahdä nelaimigä buhschanä, kahdä taggad atrohdamees, mums gruhtas darrifchanas ja-isdarra, un tahs mums taggad pilnigi japeepilda. Man leelafs, ka kahdi azzumirkki mums waijadßigi, to wiffu pahrdohmaht.“ Schill Fawr fazzija: „Ja runnas-lungi dohmatu, ka tahdä nelaimigä buhschanä, kahdä taggad fchi semme atrohdahs, jau nahkofchä pufßdeenä waijadsetu fanahkt lohpä, tad es ne-efmu nemas tam pretti. Bet kad nu tahdä brihdi, kad semmei waldischana peetruhfufe, mußu peenahlums tas irr, pahr tehwu semmes labbu gahdaht us peellahjigu wihßi, tad es no fawas pufßes dohdu weenu padohmu, kam nelahdu isflaidrofchanu nepeeliffchu klahht, prohti: Keiseru nozelt no waldischanas warras: 1) Lui Napoleons un winna pehznahkamee pafaude to waldischanas warru, kas zaur liffumeem winneem dohta. 2) Weena kommissijone ja-eezeht, kam jagahda, ka semme libß pehdigo teef aißstahweta un eenaidneefs aißdñhts. 3) Generalis Trofchih fawä taggadejä ammatä par Parihfes general-gubernatoru apstiprinajams. — Es të nefo nepeeliffchu klahht, to pahrspreefchanu atwehlu Suhßu gudribai.“ — Runnas-wihri isfchlihraß pawiffam kluffu zeefdami; ir neweens ne drufzin neturneja, nefß kahdu pufchplehstu wahrdu keisera nozeltchanai pretti nerunnaja. Sau no rihta pa pilsehtu ispaudahs ta sinna, ka liffumu-dewejeem ap pufßdeenu buhschoht fanahkufchana. Tadeht kaudis un faldati lohpä barru barreem dewufchees us Bourbona pilli un lä trakti kleegefchi: „Nozelt! nozelt! Lai dñhwo Franzija! Lai dñhwo Trofchih!“ Kauschu drufhme pee-auga tä, ka pafchi lungi wairs newarreja tilt us fawu weetu. Bet kad nu lungi fahkufchi runnaht, tad pafchi fawä padohmä newarrefufchi fatift un kaudis attal pa wilitu kleegefchi, — lä jau pa laikam Franzijä eet, kad no waldischanas pufßes kas teef apspreeßs un zaur to, ka weenam pullkam patihl fchahds padohms, ohtram attal tahds un tä nefaderredami, winni pafchi daschu labbu isnihzina un fawä starpä fakaujahs. Tä arri të fchinni fanahkufchana notikka, fur pehdigi faldati ar zitteem kaudihm lohpä fabeedrojahs, farunnas fahlä to fehtu, kas ministereem un zitteem kaudihm starpä,

islausä abrä, sturmejabs wiffi tur eefschä dumpja djeefmu djeedabami, tä, ka fungeem bij ja-eet proh-jam, tur til zekku dabbuja un laudis tur trakkoja lihds wehlam wakkaram. Schinni paschä reisä tee wiffur nopohstija keisera sähmes un peemianas, tur til atradda un t. pr.

No Italijos. Jo deenas jo gaischaki taggad parahdabs, ka lihds ar Napoleonu III. arri pahwesta laiziga walsts sakrittis pihschts, — ta walsts un warra, kas jau wairat ka tuhstosch' gaddus pastah-wejuse. Sinnams, pasaulä jau fenn atfennuse, ka nepeederrabs ar krustu un ar sohenu reisä strahdabt, jo ne Kristus nedf Behteris irr bijufchi laizigi wal-dineeki, ka tad winnu weetneeks to eedrohschinajees? Pahwesta garrigu ammatu neweens winnam neleeds, til to laizigu warru gribb nonemt. — Lihds schim Italijas waldischana — pehz sawas norunnas ar Keiseru Napoleonu no 2. Septbr., kauschu pagehreschana nepaklausija, bet taggad, kad Napoleons wairs naw un tadeht ta norunna isnihzinata, sawu karra-spehku pahwesta rohbeschäs eelaiduse eefschä, lam us paschu Rohmu ja-eet. Gan no waldischanas puffes gribbeja pahwestu peerunnabt, lai winsch sawu garrigu ammatu turpat Rohmä walda un tam gribb atstabt to pils-sehtas daku Bitta Leonida ar Watilana pilli, leelo Behtera basnizu un Engeku-pilli, — arri to teefu winnam wehle, sweschu walstu wehstneekus turreht un sawus wehstneekus atkal suhtit pee zitteem wal-dineekem, tad wehl tam wiffas zittas wajadstibas gattawas apnehmabs doht pilnigä mehrä, lai to nelahds trubkums un nelahdas laizigas ruhpes ne-speestu, — bet ir tad pahwests negribboht meerä buht, lai gan daschi kardinati ta padohmu labprabt gribbetu peenemt. Pahwests apnehmees tuhlin, kad kehina karra-spehks eenahschocht Rohmä, aiseet dschwoht us Kastelgandolfo. Neweens winnam arr nestahweschoht zekä. Kehnisch arr zittadi winnam nelo newarr lihdscht, jo paschi pahwesta pawalstneeki winnu us to deesgan reis luhgusch, lai winnu semmi nemmoht sawä waldischana.

No Alschihres, Afrikas Franzijä. Tur laudis daschäs weetäs dilti nemeerigi un Frantscheem pret-tigi paleekoht, dsirdebami, ka pah Frantscheem zitti irr wehl stiprakt. Frantschu teefas tur jau lahdu trihs Arabeeschus likkuschas noschaut, tapehz, ka tee saweem tautescheem isptahpajusch, ka Wahzeeschu Frantschus pahrspehjoht. Tas telegrafs, kas eet no Franzijas us Alschihri, nesinnajocht nelahdas politika- nedf karra-sinnas. Tuneschi sawas sinnas no Ciropas til dabbu pahr Maltas fallu. Arri schee wiffas tahdas sinnas plaschi neisptahpa, negribbe-dami ar saweem Frantschu kaimineem eenaidä tilt.

Zaunatabs sinnas.

No Behterburgas. Augstais Kungs un Keisers 30. August, Keiseristai Augstibai, Leelfirstam Krohna-mantineetam ralschijis ihpafchu grahmatu, zaur to isteiz, ka to

sem Leelfirsta augstakas sinnas buhdamu, 1. gwardu kah-jineel diwisioni munsterebams atraddis slawejamä, wiffu-labbakä kahrtä, par to Leelfirstu krohna-mantineeku apdah-wina ar sw. Wladimira ordeni no ohtras klasses.

No Berlins, 31. Aug. (12. Septbr.). Keisers Napoleons effoht fazzijis, ka winsch pats to karru ne-effoht gribbejis, bet Franzija winnu us to effoht speeduse.

— 3schä (15.) Septbr. No Stettines un Kehnigsbergas sinno, ka fuggoschanna drihs atkal buhschoht wakkä.

No Insbruffas, Ehtreitijä, 2trä (14.) September. Gaida us pahwesta, kas të eereisofchoht.

No Pariheses, 1mä (13.) Septbr. Wahzeeschu karra-wihri pee Soafonges (Soissons) pagehreja, lai winneem padohdabs, bet komandants atbildeja, ka winsch labbat to zittadeli gaisä usschautu, ne ka padohdabs.

No Nizzas, 28. Aug. (9. Septbr.) meldeja tä: E irr iszehlees dumpis. Wiffas teefas apgahstas, wiffi likkumu pahrtahpeji no zetuma atswabbinati. Mentonä tiffa zolles-registeri, ka arri Napoleona bildees nn sähmes fadefsinatas. Laudis kleebsa: „Wehs effam Italeesch.“ No teenes weeneeki tiffa suhtiti pee Garibalda, to luhgt, lai nahloht un Italijas republiku pasluddinajocht. — Taggadejas sinnas stahsta, ka dumpis effoht atkal sawaldihts.

No Londones, 31. August (12. Septbr.). Franzijas keisereene Egenie Hastin pilssehtä eereisofuse. — No Pariheses winna tumsehä wakkarä kluffi isbraukuse.

No Rohmas, 2trä (14.) Septbr. Italijas karra-wihri jau til tuhwu, ka tohs no schejenes warr redseht.

Missijonesfwehtki tai 3. Juni 1870.

Zehsu kreises mahzitaji isgahjuscho seem' sawä konferenzä nospreeda, lohpas-missijonesfwehtkus sawä aprinkti fwehtit, lai zaur teem draudses tiftu filditas us brahligu sadraudseschanohs un weenprahligu mihlestibu preesch fwehta missijones darba. Schinni aprakstä tad nu gribbu stahstih: 1) kur schee fwehtki irr fwehtiti, 2) us kahdu wihsi ta fwehtischana notiffa un 3) kahds scho fwehtku mehrkis.

Kad mehsh kahdu kohlu ar skaissteem augteem redsam, tad labprabt arr skattamees us to grunti, kurrä schis kohls irr isaudsis; täpat pee katra notiffuma eewehrojama ta weeta, kur tas gaddijees, ja arri daschlahrt tas ne wiffai wajadstigs rahdabs. No Raunas, kur schee taggad apralstamee missijonesfwehtki irr fwehtiti, gribbu peeminneht, ka ta brunneeku laikhs bija erzbislapu sehdekkis un ihpafschums. Winnu usbuhweja Alberts II. 1262trä gaddä. Bet „garrais Kaspars,“ tohrnis, to erzbis-laps Kaspars Linde 1509 uszehla, drihs atkal fagruä, un 1658 nahza Rauna zaur sleppenu wiltibu Sweedru rohkas. No scha gadda fahloht pah winnu wairs dauds netiffa runnabts, jo ta fahrta druppös. Metahnt no wezzahs pils druppeem, kas wehl schodeen Raunas wezzlaizigu stiprumu leezina, täpat nosaukta neapstiprinata pilssehtina stahweja, lam saws fogts un birgermeisters bij un Rihgas pilssehtas restes peederreja. Winna 1590 Warschawä arri no Pohku kehina sawu brikwibu atjaunoschanu dab-buja, bet 1708 schi pilssehtina zaur nodegshanu tä irr pasudduse, ka no winnas täpat ka no ta nonnu klohtera winn'pufs basnizas ne sähmes wairs naw

atrohdamas. — Tomehr wehl scho baltu deen' Rauna irr weena no tahm jaukafahm Widsemmes weetahm. Dabba schè sawas muhsu mihtai tehwu-semmei peemehritas ihpafchibas tilpat flaidri israhda eefsch mafuma, là wiina to darra ar zittu semju flawenahm ihpafchibahm eefsch leeluma. Tur leijsà tell liblumodamahs Raunas uppite, kur lagsdigalas dseed un tu wiina lihdsi eedams starp basnizas un mahzitaja muischas daschadus jaukumus eeraudsi un weenà gandrihs appalgarrainà kalnina uslahpdams diwus lustuschus useefi, kurreem pretti ohrà kalnà wezzee pils-muhri iszefahs ar sawahm krahsmatahm un plihmahm, zaur kurrahm rihtafauls starri jeb arri rihtablafsmas jaukums ais nebesu mahkonu strihpahm tewim itt pehrwigi fpeeschahs azzis eefschà. Sa schohs muhrus pilnigal griibi apluhloht un sawu wezztehwi warras darbus apbrihnoht, tad warri uslahpt no basnizas puffes pa kohla kahpsleem pils-kalnà augschà, tur tu flaidral redsefi wiffus tohs kunkulus, liblumus, peegahsas, un lameetu muguras, lo kalns tewim preefsch azzihm stahdihs. Us rihtapuffi eedams tu tablat nahlsfi kalna lihdseumà, us kurra Raunas-lauki un patte muischa stahw. No muischas kahdus fohkus us seemet-puffi pagahjis un tad atpallat us basnizas puffi greefees 3. Juni rihtà tu usgahji pa dalkai ar meijahm nosprauditu slihpu peegahsu, kur kahdas stundas wehlat missijonesfwehtkus fwehtija. Arri fohkus un daschadus zittus sal-kumus tu staigadams deesgan buhfi redsejis, gan dehstitus, gan dabbas audsinatus. — Bet weenà zittà eefstattà Rauna schodeen irr wehl flaidstaka, ne là brunneneeku laifòs. Toreis wiina woi nu wehl gulleja wezzà paganu tumfiba, jeb arri bija faistita lattoku mellu auflàs un grubtàs wehrgu febdès; taggad turpretti Kristus là wiffà muhsu tehwusemmè arri Raunà no basnizas un floblas sawu spohschumu itt pilnigi dohd spihdeht un to irr brihwu darrijis meefigi un garrigi. Ar scho sinnamas netohp saprast, là jau wiffi Rauneneefchi irr Deewa isredseti, lai gan labba dalka no teem pee muhsu ewangelijuma luttetiflas draudses turredamees turflaht wehl Herrnhuteeschu fa-eefchanas zeeni. Rà tas jau wiffur pafaulè eet, là arri Rannà; libds ar gaismas isplaufchanu un garrigu attihstifchanohs zaur basnizahm un floblahm, attihstahs un eefaknojahs arri daschi jauni grehki un netikumi, kas pee muhsu preefschgahjeem agralòs laifòs nebij atrohdami. Tomehr zaurzaurim nemmoht Rauneneefchi ar sawu isturrefchanohs un peemihlibu zilweku preefschà arri parahda, tohs publianus no basnizas un floblas puffes ne-effam ne-augligus palikuschus. Preefsch Deewa azzihm, kas spihd là ugguns leesmas, meh sinnams ne weens nedrihstam leelitees, jeb zits pahz zittu labbaki teiftees. Tapehz lai ar pateizibu peeminnam to no Behsu kreises mahzitajeem noluhlotu weetu, Raunu, kur pirmee leeli missijonesfwehtki Widsemme irr fwehtiti un mihligi Rauneneefcheem rohlas snee-

dsam tai zetta, kurru schè fwehtki mums eerahdija. Rà wiina fwehtiti, to taggad tablat aprakstifchu.

Sau kahdas neddekas agral programma bija fahstahdita, lo mahzitaji zits zittam peefuhtija un kas tai 11. Mai Rihgà pee W. F. Häcker lunga tilka drukkata un pehzal missijonei par labbu pahrdohda. (Sa neschaubohs, wiina wehl irr dabujama, — ihpafchi pee Bierhuff mahzitaja Raunà). Pehz schahs programmas riktedamees tad nu mahzitaji basnizas schohs fwehtkus isfluddinaja un wiffu, kas waijadsihs, us teem sagattawoja. Minnetà ar behrsu meijahm apspraudità peekalnà ais Raunas muischas un basnizas bija fewischla ar fehtu apjohsta weeta preefsch dseedatajeem, basuhnetajeem un mahzitajeem, là arri augstaks stahwollihs gandrihs us altara mohdi istaifhts un ar pajumtu preefsch runnu turretajeem eetaifiti. Sau 2trà Juni walkarà pa wiffeem teem zefkeem, kas Raunà eewedd, klausitaji un mahzitaji schè lassijahs lohpa, bet klausitaju leelums faplubda paschas fwehtkudeenas rihtà no faules uslehhfchanas libds pullsten 10. Tapehz là faule mihligi starrodama atspihdeja, warreja zerreht us jauku deeninu. Un tahda wiina arri pastahweja libds pat wehlam walkaram, là là weens Rauneneets fazzija: welns nespehjis schohs fwehtkus us nelahdu wihsi isjaukt, lai gan us tam effoht publejees. No pascha rihta basuhneja is basnizas tohrna to dseefminu, lam wirs-ratsts! „Unabzeet wiffi schurp (Was höret alle Welt)“ un „Dseed debbes draudjiba (Die Gottes Seraphim).“ Bet patte fwehtku deewa-kalposchana fahzahs kahdas 3 stundas wehlat, ja nemaldohs, ar to meldinu: „Al Jerusaleme mohdees,“ lo is tohrna basuhneja, bet kauschu pulkà tur kalnà us fwehtku platscha ne wiffai labbi warreja dsirdeht, jo drufku wehjsch bij pazehlees, kas trohlsni fahnifki nogreesa. Nu klausitaji, dseedataji un basuhneeki libds ar mahzitajeem no basnizas kahrtigi us fwehtkuplazzi nogahja, kur pawiffam kahdus 6000 fanahkususchus weefus rehina effoht bijuschus. — Kad pahz to Deewa wahrdu fluddinaschanu, stahstifchanu un dseedaschanu schinni weetà runnajam, tad mannia wifspirmal japeeminn, là ta patte tilka eedallita diwòs luggòs ar pausi widdù no weenas stundas. Wiina eefahlahs pufs weenpadsmitòs un beidsahs pufs feschòs, un isdewahs til jauki, là wiffi, kas bij nahlfuschi klausitees un warreja fadsirdeht, nema neapnikla klausitees.

(Us preefschu wehl.)

Behteris un Tschaukste.

Behteris. Wai sinni, brahlit, là duhscha man tibri schlihbri stahw, newis pehz tscharlas tiokodama, bet tadeht, là tee laiki taggad til peepeschi ahtri pahrgrohsijuschees. Paslati, là taggad schihdi bareem lohda pa wiffahm mallahm, pa wiffahm eelahm, pa wiffeem platscheem, là bahrdas ween tschabb, kad tal zittureis tè Rihgà retti kahdu eerau-

dsija bailigi pa tiltu us Ribgu wefkamees un subkurs latru tad istfchambija, woi naw kontrebande flabt; un netruhka arr tahdu, lo ar wissu wesumu wiltigas tehjas peewedda pee multas namma. Taggad tee tehwinai pahr daudj drohschi, ka tee neween tibko wissu andeli sawos naggos dabbuht, bet arri par sagteem staiga pa tirgu un tee wehl mannigaki meisteri, ne ka tee wezzu wezzu sagti.

Tschaukste. Taggad sagti no wissahdahn tau-tahm, — arri no muhsu Latweescheem netruhst; — lo nu pahr to spreedisim.

Behteris. Teesa gan. Bet, kas to arr warreja agral dohmaht, ka peenahlschoht tahdi laiki, kad mescha-ohgas buhschoht stohpeem japehrf. Schoricht manna wezzene bij us tirgu un gribbeja no semneezees kurwiti bruhstenu ohgu pirkt preeksch sastes, — bet lo dohma, semneeze nepahrdewa wis apgabbalu, bet pagehreja 9 lapeikas par stohpu. Kas to dsirdejis!

Tschaukste. Ja, ja, brabliht, laiki irr gan taggad zittabi. Wai agrafos gaddos arri tahdi wezzi saldati, ka mehs, dohmaja us sasti? Silke, maise, flahba putra, lahposti, kartuppeti, putra, sehnes un zuhku gatta, tas bij rohl'pelna un semneeka ehdeens; bet taggad wissi palikfuschchi smalki lungi; ihpaschitur, kur lungu deenestmeitas palikfuschas par seewahm darba-wihreem un saldteem, tahs newarr aismirft tahs riktes, lo no lungu galda dabbuja, lahrdina sawus wihrus arr us gahrdumeem, — teem jadohd nauda, ka wai no elles rautu ahra, ar lo pirkt lapeju, tehju, zuffuru, zahlischus, laschus un t. pr., un ta iszefahs tahdu smalku leetu dahrdjiba. Meschs arr taggad usnehmis jaunu mohdi: zittureis bij ohgu, ka wai zuhlas warreja ar tahm barroht; warreji no weenas weetas ar sawu grabht un par pilnu tohweri us tirgus ne ohrti nesohlja un ganni tahs ehda, lamehr ahda sahka neeseht. Taggad salnas allasch nomaita seedus un kad lassams laiks peenahl, tad ar brilli pa mehtrahm jamelle un jalassa pa weenai.

Behteris. Laisniba gan. Kas tad warr jeb latram aisleegt pirkt un ehst, to lo winsch gribb un spehji. Neba lungu wehders leelaka zeena, ka kalpu un semneeku wehders. Tilkai tas wehra leelams, ka darba-kauschu wehders irr pahrals spehla ne ka lungu wehders, jo tas paness tahdu stipru barribu, kahdu lunga wehders nespehji wis panest. Geprafsees tik dokteram, tas tew to isflaidrohs smalki.

Tschaukste. Sinnama leeta. Bet tas arr irr teesa, ka daschas leetas schinnis laikos paleet lehtalas, ne ka agrafos laikos; par prohwi zukkurs. Taggad tu muschlubat zukuru, kas zittureis malfaja 18, 19 ir 20 kap. mahrzina, warri dabbuht par 12½ kap. mahzina. Es pats aiswallar Kamarina leela bohde, pee rahtuscha ta pirku, un laikam zittur arr ne buhs dahrgals.

Behteris. Nu, tad jau us tahdu wihji ta

ohgu dahrdjiba atkal teel islihdjinaata ar to lehto zukuru. Labbi, ka to sinnu.

Tschaukste. Wai tu nu redsi, ka irr labbi, kad weens ohtram sawas raises isfubds. Weens par ohtru taf atrohd padohmu, ka atkal islihdjetees.

Waijadfigafahs sinnas

is teem tai 18ta Juni 1868 Wifsaugstaki apstiprinatoom liffumeem pahr atfwabbinafchanu no saldatu deenesta. (Us augstas waldischanas pagehreschanu Mahjas weesi usnems.)

Behz Runga un Keisera tai 18ta Juni 1868 islaistas Wifsaugstakas pawehles irr paschagahjeju peenemfchana saldatu deenesta pee semmes- un juhras-karra-spehka par sewischku naudas malfaschanu nolitta.

Tohs zilwetus, kas par sewischku naudas malfaschanu ar paschu gribbeschanu saldatu deenesta eestahjabs, sawz weetneekus.

Par weetneekoom warr deenesta eestabtees semneeki, birgeri un zilweti no zittahm lahrtahm, ka arri no deenesta pawiffam atlaisti, us nesinnamu un sinnamu laiku atlaisti saldati.

Semneekoom, birgereem un zittu lahrtu zilweleem newaijaga pee sawas eestahfchanahs deenesta par weetneekoom jaunakeem ne ka 20 un wezzakeem ne ka 30 gaddus un waijaga eelsch auguma un wesselibas preeksch saldatu deenesta derrigeem buht; pee sawas eestahfchanahs winneem preekscha waijaga liff:

Semneekoom un birgereem.

Sawu draudschu atlaifchanas spreedumuss; apleezinafchanu, semneekoom no pagasta- un birgereem no pilssehtas-wirsneezibas par to, ka winni appalsch teefas un ismekleschanâ nestahw;

apleezinafchanu par sawu labbu usweschanohs arri ar pagasta- jeb pilssehtas-wirsneezibas appalschraftu.

Zittu lahrtu zilweleem.

Peerabdischanas raktu par sawu dsimmumu un bestam apleezinafchanu par to, ka winni appalsch teefas un ismekleschanâ nestahw un apleezinafchanu par sawu labbu usweschanohs ar ahdelsmarschalla jeb polizejas appalschraftu;

saldateem, kas par weetneekoom deenesta gribb eestabtees, newaijaga wezzakeem ne ka 41 gaddus buht un waijaga wesselibâ preeksch deenesta derrigeem un no labbas usweschanohs buht.

Saldati, kas apstrahpetu klasse atradduschees, teel tik tad peenemti, kad winneem strahpes peedohtas.

Us kurru laiku weetneeki teel peenemti.

Semneeki, birgeri un zittu lahrtu zilweti, kas saldatu deenesta naw bijuschchi, teel par weetneekoom peenemti pehz winnu wehleschanahs: woi us 15 gaddeem, no kurreem winneem 10 gaddi eelsch rittiga deenesta pulla un 5 gaddi us atlaifchanu ar to peellahjumu japawadda, us wirsneezibas pagehreschanu deenesta eestabtees;

jeb us 10 gaddeem ar to peellahjumu, wissu laiku rittiga deenesta palist, jeb 5 gaddus rittiga deenesta un 5 gaddus us atlaifchanu;

jeb us 5 gaddeem rittiga deenesta

Saldati teel peenemti:

woi us 10 gaddeem, no ka 5 gaddi eelsch rittiga deenesta pulla un 5 gaddi us atlaifchanu,

jeb us 5 gaddeem rittiga deenesta.

Kur weetneeki teel peenemti.

Semneeki, birgeri un zittu lahrtu zilweti, kas saldatu deenesta naw bijuschchi, teel latra laika peenemti:

pee wiffahm retruhfchu fanemfchanas kom-
missionehm;

pee wiffahm gubernijas saldatu preekfchneeku
waldifchanahm;

pee wiffahm semmes = spehla daffahm, kurru
preekfchneekam irr regimentes komandeera warra, un pee
wiffahm juhwas spehla komandahm, kurru preekfch-
neekam irr komandeeru warras ekipafcha.

Pawiffam atlaisti, us nesinnamu un sinnamu
laidu atlaisti saldati teel til pee minnetahm farra-
spehla waldifchanahm un pee farra wihru daffahm peenemti.

No weetneeku naudas atlihdifchanas.

Katrâ gaddâ teel sinnamu darrihts, kurra maffafchana
weetneekem jadohd.

Kas par sinnamu maffu eestahjees, tas dabbu to paschu
bes pahrgrohsifchanas lihds ta deenesta gallam, to us pascha
gribbeschenu usnehmees:

Preekfch 1870 gadda irr nolikts, weetneekem
isdoht:

Par katreem 5 gaddeem rittigâ deenestâ 200 r.
Par katreem 5 gaddeem deenestâ us atlaifchenu
(Urlaub) 100 rub.

Kahdôs terminôs naudas atlihdifchanana weetneekem
teel ismalfata.

Naudas atlihdifchanana teel pehz weetneeka wehlescha-
nas ismalfata:

Woi pehz ta deenesta pabeigfchanasa, to us pa-
fcha gribbeschenu usnehmees, ar 5 procent intressehm
(augteem); — kas tad nu 1870 gaddâ us 15 gaddeem dee-
nestâ eestahjabs, dabbu pehz deenesta pabeigfchanas, bes 500
rub. wehl 375 rub. intresses, tad nu pawiffam 875 rub.;

jeb katru gaddu pa lihdsigahm daffahm arri
ar intressehm.

Par katru gaddu rittigâ deenestâ teel 40 rub. un par
katru gaddu deenestâ us atlaifchenu (Urlaub) 20 rub. bes
intressehm malfati;

jeb us preekfchu, ne wairaf ne ka pufse no wif-
fas malfas.

Ohtru puffi warr weetneeks dabbut: woi deenesta gallâ,
jeb pa lihdsigahm daffahm katra gadda beigumâ, tâpat ar
intressehm.

Weetneeks warr us preekfchu arri diwas trefchas
daffas no wiffas atlihdifchanas dabbut, bet til tad,
kad winnam naudas preekfch familijas jeb faimneezibas
zelschanas pehz ugguns-grehka jeb kaut kahda zitta nelaimes
gaddijuma wajaga; par fcho winnam wajaga apleezna-
schanu no sawas wirsneezibas preekfchâ litt.

Kad weetneeks deht wahjibas, puschumeem jeb samaita-
schanas to laidu, us kurru winsch eestahjees, ne isdeen, tad
teel winnam pilna atlihdifchanana, ta preekfch wiffa bee-
nesta laika ismalfata.

Tâpat teel pilna atlihdifchanana weetneeka familijai is-
malfata, kas sawu dshiwibu kaufchanâ un pee deenesta pee-
kshjumu peepildifchanas pasaubejis.

Kad weetneeks deenestâ ar rittigu wahjibu mirst, tad teel
winna familijai til ta atlihdifchanas daffa ismalfata,
to winsch pelnijis.

Kahdas rettes weetneeki deenestâ banda.

Kamehr weetneeki deenestâ stahw, wiini banda pilnigi
lihdsigas rettes ar teem saldateem, kas zaur retrufchu nemfchanu
eestahjufchees, un dabbu tâpat, bes naudas atlihdifcha-
schanas lohni lihds ar deenesta pekrahm no krohna, ta zitti
saldati.

Saldateem, kas is to us nesinnamu un sinnamu
laidu atlaisto (Beurlaubten) staitla par weetneekem deenestâ
eestahjufchees, wajaga pehz faderreta deenesta pabeigfcha-

nas, wehl til dauds gaddus us nesinnamu atlaifchenu pa-
litt, ta winneem pee eestahfchanahs deenestâ, to ar paschu
gribbeschenu usnehmufchees, wehl lihds pilnigai atlaifcha-
nai (Verabschiedung) bija jadeen. Nr. 2786.

Widj. gubern. wald. rahts Blumenbach.

Gubern. wald. sekreters Mast.

Atbildes.

J. J. un A. Sp. Mahjas weefa 35tâ Ari. lasfiam, gan buhfeet
faprattufchi, kadehl man nebij eespehjams tahs sinnas 34tâ
Ari. eelikt, zil labprahit es to buhtu darrijis. Mufhu lappa
jau festdeen teel gattawa drikketa un ta sinna atnahja tai deenâ
wehlu pehz pufdeenas.

J. St. Darru pehz Juhfu wehleschanahs, zil ween eespehjams. Ne-
bfeet tomehr, ka zittas leetas ar' gaddahs tahbas, kas nam
kawejamas.

J. Al. Juhfu pirmas stahsts nederr un ohtrais irr jau fenn pasih-
stams arri latwiskâ wallodâ. Pateizohs par Juhfu labbu
prahitu. Barrubht, ta us preekfchu Jums isdohfees to derrigu
peefubhtit.

M. M. ... fch. Baldees par Juhfu dahwanu! Druhsesim, kad buhs
ruhmes.

J. B. — mahj. Juhfu rakstu no 3. Juli fch. gadd. zensure newehleja
usnemt.

M. J. B. Kapehz slehvjatees, kad dohmajeet, ka Jums taisniba? Ja
esat gaismas behrs, ja pateekt wehlat Latw. tautai labbu,
tad nahjeet drohschi preekfchâ un farunnastimees ta draugi. Ar
tahdu sleppenu rakstu nelo ne-isbarriseet. Tas rahba, ta Jums
drohscha stros trublft. M. L.

Grammatu sinna.

Rihgâ pee G. Bruker un beedr. nupat palikka gattawa
un tâpat tur, ta arri pee Ernst Plates irr dabujama
fchahda jauna grammata:

Dfimtlaudis. Jauks stahsts is dšimtbuhfchanas laikeem
no J. D. Berlau. Malfa 20 kap.

Labbibas un zittu prezzu tirgus,

Rihgâ, 3. September 1870.

M a l f a j a p a r:		
1/3	tschtw. jeb 1 puhru kweefchu	4 r. 30 l.
1/3	" " 1 " rudfu	2 " 70 "
1/3	" " 1 " meefchu	2 " 10 "
1/3	" " 1 " aufu	1 " 30 "
1/3	" " 1 " rupju rudfu miltu	2 " 20 "
1/3	" " 1 " bihbeletu rudfu miltu	3 " 50 "
1/3	" " 1 " kweefchu miltu	4 " 50 "
1/3	" " 1 " meefchu putraimu	3 " — "
1/3	" " 1 " grifku putraimu	4 " 40 "
1/3	" " 1 " aufu putraimu	— " — "
1/3	" " 1 " firau	2 " 60 "
1/3	" " 1 " tartuppelu	— " 80 "
1	puddu	— " 30 "
1/2	" jeb pohbu dselles	1 " — "
1/2	" " " apdinu	— " — "
1/2	" " " fweesta	5 " — "
1/2	" " " tabala	1 " 25 "
1/2	" " " krohna linnu	— " — "
1/2	" " " bracka	— " — "
10	puddu jeb 1 birlaw. krohna linnu	40 — 45 " — "
10	" " 1 " bracka "	38 — 40 " — "
1	muzzu linnu fehflu	— " — "
1	" " flku lasdu muzza	14 " 50 "
1	" " " eglu muzza	14 " — "
10	puddu (1 muzza) farkanahs fahls	6 " — "
10	" " " rupja baltahs fahls	— " — "
10	" " " smalkas baltas fahls	6 " — "

Naudas tirgus. Wolhs banka biketes — rub., Widj. usfal-
lamas lihlu-grammatas 100 rubl., neusfalkamas 94 rub., 5 pro-
zentu usbewu biketes no pirmas leeneschanas 144—143 rub., no
ohtras leeneschanas — rub., Rihgas-Dinaburgas dselsu-zeffa atjijas
137—136 rub., Rihgas-Jelgawas dselsu-zeffa atjijas 110—109 rub.
un Dinaburgas-Bitebstas dselsu-zeffa atjijas 143—141 rub.

Lihds 4. September pee Rihgas atnahfufchi 1896 fuggi
un aishgahjufchi 1482 fuggi.

No zensures atwehlehts.

Rihgâ, 4. September 1870.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

Gluddinafchonas. Latweeschu teateris.

Ribgas Latw. beedribas nammā
fwehtdeen tai 13ta September
wallarā raddihs teateri jeb lumedinu un prohti,
2 johlu ft. kus:

- 1) Stuhrgalwiba,
- 2) Behqalis.

Ribgas kreisē, Krimmuldes basnijas draudfē,
Krimmuldes pilsmuichas pagastā, irr deht grun-
tkneka nomirshanas weena mabja no 25 dabl-
deri 49 gr. leela, pahrdoorama. Luwafas sinnas
irr dabbujamas pee muishas waldischanas. 3

Cewehrojams!

Linnu- un linnuseblu- andele ir eerikteta no ta
Ribgas loypmanna A. Dauge, Pehterburgas Ahr-
ribgā Smilshu-eelā № 24. Andeli weddihs Martin
Pehlschen. Mehs lubesam wiffas andeles-draugus
un semmes- laudis, mums sawu ustizzibu at-
wepleht; turpretti mehs apsohlamees, wiffus, kurri
ar mums andelehs, gohrigi un riktigi apdeeneht.
Martin Pehlschen — A. Dauge. 2

Wiffem saweem andeles draugeem un semmju
fawuneekem darru sinnamu, la arri schinni gaddā
linnus un sehtlas pirlschu, tadeht luhdsu, lai
schabdas prezjes pee mannis wedd' un apsohlu
to labbalo tirgu, riktigu fanemshanu, pee la
neweens welti netihs ustawehts. Aneles darbu
pats strahdaschu. 3

J. C. Schulz,

andeles wahrs: „jaunais melderis.“

Wiffem saweem tautas draugeem darru zaur
fcho rastu sinnamu, la es no loypmanna v. Schi-
bajew „Stuhra-strypa“ eebroufshanas weetu us
renit fanehmis esmu un apsohlu katru zekineeku
loipnigi usnemt un katram pebj wiinna eespeh-
shanas nalks-weetu eerahdiht. Ribgā, Sumorow-
eelā Nr. 4. P. Schilling. 2

Taggad dshwoju Rinz-eelā № 4, Laubes
mahjā, 1 treppi us augchu. 3
Hofgerichts advokats R Politour.

Ubroku pagasta waldischana taggad
katrā ohrdeenā no pagasta lohzeleem
fanemm wiffadas matjashanas un isdohd jaunās
pafes. 3

Tahs pee Ruzkas muishas (Ribgas-
Walmeeras kreisē un Ummurgas bas-
nizas draufe) peederrigas semneeku mahjas teel
pahrdobtas un dabbu to zennu un wiffu zittu pee
muishas waldischanas sinnaht. 2

Stulmannu muishā, Ribgas kreisē, tiks fcho-
gadd' semneeku-mahjas pahrdobtas, las Jurgu-
deenā 1871 par ihpafschu usnemamas irr. Klub-
talas sinnas irr panahlamas pee Stulmannā
muishas waldischanas. 1

Moskawas behrnu glabbaschanas nams, las
stadbw augstas Reiserenes sinna, taggad islaisch
XXXVIII. lotteriju tam nammam par labbu,
un schahs lotterijas lohschu winnesti irr: 1 ar
10,000 rubl., 1 ar 3000 rubl., 1 ar 1000 rubl.,
2 ar 500 rubl., 20 ar 150 rubl. katra un wehl
ar dauds zittadeem winnestem. No schahs lotte-
rijas lohschu bisketes 1 gabb. par 70 lap. un 10
lohschu bisketes par 6 rubl. 50 lap dabbujamas
pee M. G. Löwenstein, Selamā leelajā eelā
№ 22. 1

J. Wagners sawā jahrfu magajihne

Ribgā, Pehterb. Ahr-Ribgā, leelajā Aleksander-
eelā № 37, Wollowa mahjā, pcedahwa sawu
krahjumu lakeerhtu, poleerehtu un ar drehbi pabr-
willtu sahrtu, par lehtu tirgu. 10

Ro Polizejas aweplehts. Drillehts un dabbujams pee bilshu- un grahmatu-drilletaja Ernst Plate, Ribgā, pee Pehtera-basnijas № 1.

La ugguns-fahdes apdrohshinaschanas beedriba „Salamander.“

lam grunts-kapitals 2 millionus rubku leels un wehl labbi
leels ihwafchs bruhka kapitalis,

ta beedriba apdrohshina prett ugguns-flabdi Ribgā un ap Ribgu mahjas,
fabrikus, prezjes, mehbeles jeb mabju-leetas un wiffadas lustamas un ne-
lustamas mantas zaur sawu apstiprinatu weetneeku

A. Bergengrün,

lam kantoris irr leelajā Muhl-eelā (Mönchsstraße) № 15, 1 treppi us
augschu, blakkam muitas nammam un pretti Dom-basnijai, Ribgā.

Par wehrā lishcham.

Allojas tirgus deht tiks f. g. tas tirgus Diklu
muishā 25. un 26. September noturrehtis. 1

Teel us pirlschanu mekleti lihds diwi labbi
eerihditi jalks-sunai, las fallas dsenn. Klubta-
las sinnas isdohs stintu-talejs Dumpf, leelajā
Smilshu-eelā.

Wijohles un Armonikas teel us ap-
galwoichanu fataifstas. Leez wehrā!
Tadeht, lai warretu saweem draugeem un pasih-
stameem da prabtam itilt, peeminetus darrus
us to labbalo un ahrā laikā gattawus darriht,
esmu atteizes no sawa muifanta ammata tea-
teri; un turkacht neween fataifst, bet arri tiklab
jaunas tā wezjas wijohles no 10 lihds 20 un
t. pr. rubl. wehrē pee mannis irr dabbujamas
Ribgā, Moskawas Ahr-Ribgā Smilshu-eelā № 37.
E. Mekner.

Wiffas mannas Latweeschu grahmatas, tā arri
Laika-grahmata us 1871. gaddu irr pee grahmatu-
sehjeja St o k leelā eelā, Müllera nammā Keepajā
dabbujamas. Ernst Plates.

Wiffem manneem draugeem un tun-
dehm dohdu to sinnu, la es sawu wihna-
pagraba atkal ar jaunahm prezjeem esmu
apghadajis un peedahwaju wihnu, rummu,
porteru u. t. pr. par lehtakeem zenneem.
Labbu un ustizzigu apdeeneschenu apsoh-
lidams luhdsu ar sawahm waijadshahm
manni apmekleht.

Karl Gufeler,

de Chey nammā pee wezjeem
Smilshu wahrteem, prettim
Redlich t. Eng. magajihnei.

Skunstigus

f u h d u = m e h f l u s

(superfosfat), no tahs pasihstamahs wifslabba-
lahs englischu sortes, warr weenumehr dabbuht
pirt par to wifslablatu zennu pee

Mrau un beedra,

Sinder-eelā № 2.

Petroleumu

pa muzzahm un stobpeem pahrdohd Sirgu-eelā
Nr. 10. 2

Julius Burchard.

No jauna esmu dabbujis ittin labbu willu un
wiffadu sortu labbu dselst, ko saweem draugeem
un kundehm te sinnamu darru. Pehterburgas
Ahrribgā, Ralku-eelā № 20 pee „Ballshsch.“ 1

See Ernst Plates, Ribgā pee Pehtera bas-
nijas, pattabbam palikka gattawa un irr dabbujama

Widsemmes wezza un jauna

Laika-grahmata

us 1871mu gaddu.

Malka eeseta 10 lap. un 100 ne-eesetas
6 rub. fubr.

Tai isflawetā

wihna-pagrabā

Stahl-eelā pee rahtuscha

pee

Robert Jaksch un beedr.

Ribgā,

las jaw no 1844. g. pastahw,
teel pahrdohs par taisnu un lehtu malku, pa
leelahm un mahahm dallahm, wiffadas wihna
sortes, tāpat arri schampangeris, rumma un
ihstais Englandes pohrters. 4

Sarahm kundehm zaur fcho darram sinnamu,
la tahs gaiditas masas Sweedru

Gepel-fullamas-maschines

par 160—285 un 300 rubl. gabbalā jaw pah-
westas un il deenas rehshamas muhfu

prohwes-israhdischana

blakkus strehneeku dahsham, pahri pretti gahses-
fabrikam.

Frisch un Wieprecht,

kantoris preelsh semloypibas leetahm,
Ribgā, leelajā Sehtab-eelā № 1.

La Moskawas ugguns-apdrohshinas beedriba,
lam grunts-kapitals 2,000,000 rubli un wehl labb
reserve-kapitals, apnemahs preelsh ugguns grehka
apdrohshinaschanas wiffadas lustamas un nelusta-
mas mantas. Wiinas isdarritajs pre-lsch Beh-
sim un Walmeeres, tā arri preelsh fcho pilsehtu
kreishm irr. N. Sandberg, Behf. 2

5 rub. pateizibas-algas

dabbuhs tas gohbigis zilwels, las buhs atrahdis
tai zekā starp Ribgu un Engelhart muishu weenu
palketi ar 10 wahziflahm lassamahm grahmatahm,
kad tahs nodohs woi Engelhart pastes-nammā,
jeb Ribgā, Mosk. Ahrribgā, Saun-eelā № 13.

Tai nakti no 2. us 3. Septbr. irr, Lassohnes
draudfē, Birschumuichas rentneekam Sinnul 1
falns (Rotshimmel) slaits f. g. 71a g. no 80 r.
wehrtes, weeni bruhni dselstas galdain-wahgi;
preelshas galbs balts, ahdas fallas ar schleieem
un gaischbruhns lohst, zaur atlehgas atlaufschanu,
isfagis. Ras slatdras peerahshichanas par schahm
sagtohm leetahm un sirgu pee wascha rentneekā, jeb
Stulmann m. dselstzeka stanziā pee Rosenwald t.
warr doht, dabbuhs 25 rub. pateizibas algas.

Ernst Plate, Ribgā, pee Pehtera-basnijas № 1.

Marfa un Andrejs,

(Statt. Nr. 35. Beigums.)

Afchi tezzeja kuggis pa Wolchovu us leju.; Andrejs sehdeja dohmās nogrimmis un luhfojahs us tehwa semmes uppes krasstem, no kurreem winsch nu schlihras. No tablenes winsch redseja Sofijas basnizas apselto krustu spihdoht; schi basniza stahweja wiinna tehwa mahjai blakus; wehl wiinam dascha weetina, daschs krumms uppmallā bija pasihstams; fur winsch daudsfahrt sehdejis un us behgdameem padebbescheem luhfojees, kas us walfareem gabja, us turren, fur pehz wiinna grahmatahm lohti jauki. Taggad, taggad winsch pats brauza us turren, us swescho semmi, kas wiinam fennal til jauka rahdijahs; winsch brauza us turren, us kurren winsch daschu reisi bija ilgojees; bet nenofauzamas, fahpigas jufchanas speeda wiinna firdi, wiinam bija, it la winsch no pafaules schkirtohs. — Tehwu semme, kahda tu arri effi, labbam zilwefam tu arweenu effi mihta!

Bet tohrna gals nosudda wiinam is azzihm; pasihstamahs weetas us krassta palikka arweenu rettakas, pehdigi wifs bija swesch — Andrejs bija sweschumā! — Winsch pazehla sawas ar affarahm pilnahs azzis us sillo debbesti, us weenigo draugu, kas wiinam nenosudda, luhdja firsnigi Deewu preesch tehwa un Lee-Nowgorodas un noslauzija schkirschanahs affaras no azzihm.

Wezzajs Druschinins bija mahjās par bahri palizzis; ne kas nedarrija wiinam preeku, jo wiinna preeks bija pahr juhru aishrauzis. — Tatschu drihs preezigas sinas no dehla atnahza; tas bija laimigi Libeke nonahzis, bija spirgts un weffels, un dewa tehvam sinu par wissu to jaunu un brihnischku, fo winsch Wahzeeschu semme redsejis. Ar firsnigu preeku wezzajs nessa grahmatas pee draugeem apfahrt, un tahs darrija draugeem daschu preeku. Wiffos Hausas beedribas ohstās un pilsehtās wezza Druschinina taisniba un ustizziba bija pasihstama un tikka zeenita; tadeht arri wiinna kreetnajs dehs, kas turklahnt pilnigi wahziski pratta, tikka wissur draudsigi ar zeenischanu usnemts un andeles darrischchanahs wiinam arri labbi weizahs. Arri wezzajam isnahza zaur ta wairaf darba, tas wiinna behdigohs brihschus pa-ihfinaja. — Zit lehni gan gaidischanas laiks aishwefahs, tomehr tas arri nowedd pee mehrla, un tā tad arri wezzajam Druschininam peenahza tas brihdis arweenu tuwal, fur winsch warreja zereht, pehz garra schkirschanas laika sawu dehlu pehdigi apkampt.

Wehl Nowgoroda baudija sawu turribu meerā — bet Joāns Breesmigajis walbija! Wiinna tum-

schahs, nelaimes pilnahs azzis raubstjahs tumfcham pehrtona debbestim lihdsigi pahr Nowgorodu; wiinna dusmibu mohdinaja pilsehtneeku fennala drohschiba un brihwestibas prahts. — un winsch apnehmahs Nowgorodu famaitahnt. Winsch fahla ar to, ka winsch pehz sawa wezztehwa preeschshimes peezfimē augstakahs familijas no turrenes us Maskawu likka aishwest, winsch gaidija tiklai us to, lai wiinam kahds eemeflis rastohs, ka warretu sawu affinainu nodohmu isdarriht.

Tas lehti raddahs; kahds daudsfahrt Nowgorodā sawu noseegumu deht sohdihts wasanka, wahrda Petrs, palikka sawahm kà arri zara atreebschanas dohmahm par eerohzi. Schis kaundarritajs patai-fija grahmatu, kas wirsbihskapa Pimena un pilsehtneeku wahrda bija rakstita, un zaur kurren schee Pohu kehniinam padohschanohs apfoblija; scho grahmatu winsch paslehpa Sofijas basnizā aish Marijas bildi un dewa par to zaram sinu. Dublin tikka kahds zara ustizzamajs us Nowgorodu suhtihts; tas grahmatu wisseem redsoht isahema no paslehptahs weetas un aishnessa us Maskawu. Wairaf newai-jadseja, lai jaw fennaku nodohmu isdarritu, un 15. Dezember 1569 zars nonahza ar sawu affinslabrigu karra wihru pullu us Nowgorodu.

Seschas behdu pilnas neddetas Breesmigajis traktoja nelaimigajā Nowgorodā; feschas breefmigas neddetas zara mohzitaji islehja us nedohmadamu wihst mohzidami pilsehtneeku affinis — zars gribeja, lai pilsehtneeki wirsbihskapa noseegumu darritu sinnamu, tatschu ne weens ne la no ta nesinnaja. — Tā tikka feschdesmittuhlstofochi newainigi uppureti! „No pilsehtneeku affinihm farkana palikuse Wolchowa tikka sawa tezzeschana no lihku kalneem apturreta, un ilgi wiinna nespehja lihkus us leiju us Ladoga esaru aishnest.“

Arri firmgalwis Druschinins atraddahs nelaimigo starpā; breefmigas mohlas zeesdams winsch islaida sawu garru, un wiinna pehdigee wahrdi bija bijufchi: „Pateischana tew, Debbestu tehws, ka mans Andrejs naw tē.“ — Wiffa wiinna manta, fo winsch ilgōs gaddōs bija krahjis, tikka ihfā laikā nolaupita; wifs tikka islaupihst, un wiinna mahja par pelnu tshuppinau, un semme lihdsi padarrita.

Pehdigi no fleplawas darbeem peeluffis Joāns atstahja nopohstito Nowgorodu. Lehnam winsch ar ne-ismehrojāmu, affinainu lawijumu gabja pa zektu us Pslowu, un ne nelaimigee pakkat palizzeji bija aish breefmahm mehmi palikkufchi. Ghnahm lihdsigi wiinni staigaja pahr warrenahs walbidamahs pilsehtas druppahm; dohmās nogrimmufchi wiinni behdajahs par saweem saudeteem mihtakajeem. Lai breefmu un behdu mehrs wehl pilnaks taptu, bads un lippigas fehrgas raddahs nelaimigo starpā. Pirmōs peež wai fesch mehneschōs zaur baddu un lippigahm fehrgahm nomirra til dauds, ka tee mas

pakkat palikkufchee preesteri nespehja tohs paglab-
baht, un waijadseja ar to meerâ buht, lihkus kahdâ
leelâ bedre pilssehtas preekschâ famest; tur bija
kahds ubbags, Iwan Schgalzo wahrâ; tas nolaf-
fija pahrlibkeem lubgschanas. Tahdas behdas pa-
stahweja 1570. lihds ruddenam; tad mirschana no-
stahjâhs, un 8 September tikka us to lauku pee
Kristusdsimschanas basnizas leelee mirronu fwehtki
noturreti un apraktee no preesteri eefwehtiti; mirru-
fchi bija lihds desmit tuhstoschi.

Breesmu sinna par Nowgorodas nopohstischanu
atfkanneja arri drihs lihds Rihgai, tur Andrejs Dru-
schinins wehl kahdas andeles darrischanas gribbeja
beigt, lai warretu pee sawa tehwa kruhtim steigtees.
Kâ sibbina spehreens no skaidras debbes schi sinna
winna aiskehra; winsch wiffu atstahja un steidsahs
no ne-iffakamahm behdahm dsihts us sawu tehwischku.

Katra werste likka winnam breesmas skaidrat at-
sibt, ar katru wersti wairojahs Joanna neschehlibas
behdu pehdas un stahstischanas par winna brees-
mibu. Wehl winnam gan kahdu reisi zerriba firdi
raddahs, ka neslawâ warrbuht leelaka ne kâ patee-
siba; wehl winsch ne-usdrohschinajahs wiffu par pa-
teesibu fanemt; winsch wehl zerreja sawu mihtotu
tehwa atrast un ar to kohpâ tehwa semmes nelaimi
apraudah! — Zerriba irr nelaimiga weenigahs
waddonis, winna sislis us gruhtho dsihwibas zellu,
un wehl us kappa mallu winna laipnigi zaur nah-
kamibas tumsho apfeggu prettim smaidahs. Bet
tikka zerribas winn'puss kappa newiff; Andreja
zerribas bija wehl schaipuss.

Dauds breesmigus nedarbus redseht, Andrejs gan
bija fataisjees, bet to winsch atradda bija wairaf
ne kâ winsch bija dohmajis. Winsch mekleja sawu
tehwa pilssehtu un atradda — affinainas druppas;
winsch dewahs steigshus us sawu tehwa mahju —
pelnu tshuppa un kahdi par ohglehm sadegguschi
batki rahdija to weetu, tur ta fennaf stahwejuse.
Bihdamees, ar bailehm firdi winsch waizaja pehz
sawa tehwa — winnam rahdija leelo bedri, tur
tas ar zitteem bohjâ gahjuscheeem duffoh! — An-
drejs bija pohstâ! Appafschu leelas dwehshelas fahpju
nastas winna firds nopuhthas. Bet ne kahda skanna,
ne kahda fuhdsiba nenahza pahrl winna luhpahm;
kam winsch lai gan fuhds, winsch bija weens! Ne
ar ne kahdahm affarahm winsch sawu apspeestu firdi
ne-atweegloja; ar to nelaimigahs gan lai raud,
winsch bija weens pats sawas sudduschas laimes
druppu starpâ. Weens pats winsch bija fwehshi-
neeku starpâ tehws, raddi, draugi, wiffi, wiffi bija
bohjâ gahjuschi, un pahrl winna kappeem seemel
wehisch aispuhthâ tehwa mahjas pehms. —

Pasaule bija nelaimigajam bahram par tufneffi
palikkuse, un dsihwiba par nastu! — Ko winsch
mihtoja, tee wairs nebija; winsch bija weens pats

pakkat palizzis! Un to, kas fennaf winnam dsihwibu
mihtu darrija ta zerriba, kahdu reisi tehwa semmes
atdsimschanu redseht, preeksch tehwa semmes zihste-
tees, preeksch tahs mirt, schahs jaunekta mihtalâhs
zerribas winnam bija no lihds nahwei eewainotahs
firds ja-israuj; jo Breesmigahs nebija tik ween Now-
gorodas muhrus nopohstijis, bet winsch bija arri
augsto garru, kas fennaf pee Nowgorodeescheem pee-
mitta saminnis, winsch bija tohs zeenigakohs lizzis
nomaitah, un tee mas, kas pakkat palikkufchi, pade-
wahs kuffu zeesdami ne-isbehgamam liktenam. An-
dreja firds bija lausta, bes dsihwoschanas mehrka
winnam dsihwiba bija par nastu, winna weeniga
wehleschanahs bija — mirt!

Dauds no zeenigajeem un labbajeem Joanna
sohbins bija Nowgorodâ apkahwis, bet wehl daschi
bija pahrl palikkufchi, un nelaimi bija tohs wehl
tuwat kohpâ saweenojuse. Wiffi bija wezzo Dru-
schininu zeenijuschu un mihtojuschu, un wiffi taggad
steidsahs taggad nobahrejuscham, bes pa jumta pa-
likkuscham drauga dehlam drohschibu eerunnah un
mihlestitibu un lihdsheetibu parahdiht. Par wisseem
wairaf ar to nodarbojahs Wasitij Stepanowitsch
Sabakin, weens no zeenigakajeem pilssehtneekem
un tehwa andeles beedris. Winsch usnehma An-
dreju pee fewis sawâ mahjâ un gahdaja laipnigi
par winna.

Andrejs bija no Bremenes masu naudas krahjumu
lihds panehmis, tas bija wiss kas winnam no tehwa
mantas atlizzees; ar scho naudu Sabakins winna
usnehma par beedri sawâ andelê, likka winnam reh-
finumus west, gramatas ar Wahzu kohpmanneem
farafstitees un fuhthija winna ar daschadeem usde-
wumeem us Pstowu un Maskawu. Tâ, jauneklis
palikka arweenu eefsch darboschanahs, un laiks
sahka arri masihtinam winnas behdas remdeht;
winna zeeta palikkuse firds sahka atkal draudshâ
fält, un dsihwibas ugguns sahka atkal winnam no
jauna azzis spihdeht.

Rahdas leelas dahmas schtuks.

„Tas irr deesgan,“ winna fazzija us sawu jauno
wihru, kas winna pehz salaulaschanas firsniigi no-
skuhpstija un gribbeja ohtr'lahrt wehl firsniigati to
darriht; „tas irr pilnigi deesgan, D'Filena kungs;
taggad es islubshohs salaulaschanas sismi.“

Zeenigahs garrigneeks israfstija to pehz likkumu
preekschrafsteem un eedewa to Konwe ledi. Garrig-
neeks, preeksch pasneegteem 60 rubl. gohdprattigi pa-
flannijeem, gahja ar draudses usraugu prohjam.

„Gita un atfauzat man zeetumneeku usraugu,“
dahma fazzija us sawahm deenestneezehm.

„Dublin, zeeniga leelmahte,“ weena no deenest-
neezeeem atbildeja, un kahdu brihdi wehlah usraugs
eenahza.

„Wai juhs nebuhtu tik laipnigi, preeksch mannis

drofchku list pagahdaht?" Iedi Konwe luhbfa wiinu ar fawu faldu peeglaudidamohs balfti, un kad us-raugs isbrihnojees us winnas pasfattijs, tad winna fazzija smeedama. „Taf, taf, mans lungs, es weh-lohs no schahs mahjas prohjam eet.“

„Zuhs laikam aismirfufchi, fa jums papreelfchu 300 tuhft. rubt. ja-aismafsa.“

„Es esmu apprezzeta seewa, mans lungs! Mannu wiuru juhs gan warrat schè paturrecht, bet ne manni.“ Pee scheem wahrdeem winna pametta fawas azzis us D'Filenu, kam pee schahdas peepe-schas pahrgrohsifchanahs fahka satsch ap azzihm mestees.

„Peedohdat, bet tas wisseem sinnam, fa juhs ne-apprezzeti.“

„Bet es jums faktu, fa es apprezzeta.“

„Kur tad juhsu wihrs?“

„Tur, mans lungs,“ un winna rahdija ar rohku us pahrbrihnojuschohs mattu lohpeju; „tur wiinu redsat,“ un fawu laulafchanas sihmi pazeldama, „schè irr laulibas leeziba; lassat, ja patihf. Mannas deenestneezes irr leezincezes. Un taggad, mans lungs, wai juhs usdrohschinajatees manni weenu azzumirkli us fawu galwu schè paturrecht.“

Uf-raugs stabweja, it fa buhtu no sibbina fatreelts.

Rabbaga D'Filenus gribbeja runnabt, bet winna pascha, zeeniga leelmahte wiinam to ne-ustahwa. No zeetuma namma adwolata praffija padohmu; bet schis teiza, fa wihs pehz fahrtas isdarrihts. Pufstundu wehlat Iedi Konwe bija us brihwahm kahjam, un D'Filenus, winnas wihrs pehz liffuma, tuppeja deht fawas seewas 300 tuhft. rubt. parahdu zeetumâ.

Igu laiku jaunajs wihrs nodsihwoja fa sapni. Labbaki arri negahja parahdu dewejeem. Kad winni farunnadamees atsinna, fa kreetni peewilti, tad winni noswehrejahs rabbaga Bedi lihds winna pehdigai stundina i zeetumâ paturrecht. Tatschu, kad winni aufstakahm affinihm pahrdohmaja, fa D'Filenam neds manta neds augsti draugi, un fa winsch par to arri ne fa ne-istaisfchoht, kad wiinam teefas preelfschâ jafalkoht, fa nespehjoht maffaht, tad winni to drihs is zeetuma atlaida.

Warrbuht kahdu neddetu wehlat Bedis fehdeja fawâ masâ, weentula istabâ pee fawas knappas walkara maltites un pahrdohmaja tahs brihnuma leetas, fo winsch tif ihfâ laikâ peedsihwojis. Tad tifka pee mahjas durwihm us grahmatu nesseju wihs klauwehts. Bedis sinnaja, fa winna deht neteel klauwsinachts; jo winsch fawâ muhschâ ne kahdu grahmatu neds no Englandes, neds no fawas saktahs tehwu semmes dabbujis. Un taf, grahmatu neffis tuwojahs ohtreem sohtheem wiinna durwihm un pafneedsa glihti falohzitu rakstu wiinam ar teem wahrdeem:

„Fa ta juhsu adresse, mans lungs, tad luhdsu sinnamu mafsu.“

Bes dohmahm D'Filenus issiepa fawu rohku.

„Gan lungs, Bed D'Filena lungs, tas esmu es pats — schè nauda. Kas wairak naw waijadfigs isdoht.“

Tif fo grahmatu neffis durwis bija aisdarrijs, tad Bedis steigschus grahmatu atplehsa un nelaffija wis bes puhlina schohs wahrdu, tadeht fa winsch ne kahds lees rakstneeks nebija:

„Reisojat us fawu tehwu semmi, D'Filena lungs, un nemmat fawu labbo Ritti few par seewu. Tai azzumirkli, kad juhs faprezzejufchees, es fawu apsohlfifchanahs peepildifchu un padarrifchu juhs par turrigu wiuru. Bet ja jums juhsu dsihwiba un brihwestiba mihta, tad lai ne weens wahrds par notiffuschahm leetahm nenahf pahr juhsu luhpahm. Ne-aismirstat to ne kad, fa juhs mannâ warrâ, ja juhs nosleppumu negribbetut turrecht. Nauda jums tiks tai deenâ ismafsata, kad es juhsu laulafchanas sihmi dabbuschu. Grahmatai suhtu 300 rubt. preelfsch reisofchanas un kahfahm lihds.“

Al, trihsreis laimigajs Bedis! Winsch eedsehra wehl tai pascha walkarâ few kreetnu reibumu un dewahs ohtu deenu tuhlin us Ihru semmi. Un Ritti? — Tai nebija ne kahdu prettimrunnaschana pret prezefchanohs neds arri winnas tehwm, neds brahlenam. 6 tuhft. rubt. bija labba nauda, D'Filenus bija laimigs bruhdgans!

Bedis renteja masu muifchinu un aismirfas fawas Rittis fahnds fawu pirmo seewu; tif fo skuhp-stifchanu winsch ne-aismirfa, to winsch paturreja par peeminu prahâ; tatschu wiinam bija gauschi jafawaldahs, lai winsch to kahdâ wahjâ brihdi ne-isteiktu. Wiinna laime nebija garra; jo par pahr' gaddu winsch fasslimma un nomirra. — Iedi Konwe bija sen no Londones prohjam un usklaufija Parise kahda wezza, bet baggata waldischanas lunga nopuhtas. Kad winna us Londoni atpalkat nahza, tad winna stabstija fawu fennakaju schtuku bes behdas. —

Iedi Konwe bija Londonè tif labb' fawa flai-stuma, fa arri fawas isschlebrdeschanas deht labbi pasihstama. Kaut wiinna gan no saweem pirmeem seedu laikeem jaw sen bija ahra, tomehr wiinna bija fawas jautras, johlainas dabbas deht wiffur labprahnt par weesi cerefseta.

Behz dauds jaunu flaihtu dahmu preelfschihmes wiinna fawu dailibu par augsti zeenija, un arri trihsdesmit gaddu tuwumâ wiinna newarreja pahrlaezinatees, fa wiinna taggad masak flaihta ne fa preelfsch desmit gaddeem bijuse, un, sinnama leeta, wiinna palikka tadeht ne-isprezzeta.

Iedi Konwe bija, kad wiffu lohpa farehkinaja, wehl par 60 tuhftoscheem rubt. mantiba, bet parahdi bija kahdi 300 tuhftosch. rubt., un kad wiinna no wisseem saweem dauds pasihstameem ne weena galwi-neefa newarreja atrast, tad wiinnai bij kahdu deenu

drofchâ jafeschahs un parahdneeku zeetumâ us dšihwi janomettahs.

Londones parahdneeku zeetuma nammâ turreja preefch augstajahm eedsihwotajahm mattu kohpeju. Schis mattu kohpejs bija lohti fkaists jauns wihrs, wahrâ Ped D'Filen. Ped D'Filens bija fkaista dšimmuma leelajs zeenitajs; par to naw arri ko brihnotees, kad sinnam, ka winsch mundrs Šhis bija.

Bija fklairs, filts waffaras rihts, kahds Londonē retti gaddahs, kad ledi Konwe few no Ped D'Filen liffa fawas fkaistahs galwas mattus ar dšelfi sprohgâs dedsinah. Ledi Konwe semmojahs tif tabla, ka winna ar Ped D'Filen fahla runnatees. Peds fajutta ne-isteizamus preekus, jo ledis Konwes sohbi lihdsinajahs pehrku rohtai, un winnai smeijohht rahdijahs it fâ debbesis atwehrtahs.

"Juhš wehl ne-effat apprezzejusches, D'Filen kungs?" fkaista waizaja.

"Ne, zeeniga, wehl ne-esmu!"

"Juhš gan labpraht prezjetohs, kungs?" waizaja atkal augsta dahma.

"At, wai es gribbetu, zeeniga!"

"Wai juhš jaw few bruhti ismellejuschee?"

"Warretu gan buht, zeeniga. Juhš gan wehl ne kad ne-effat no fkaistahs Rittis dširdejusch! Winnas brahlis irr D'Donnongewa tehws, kas pateefs Mirsi kunga muischas waldineeks, lorda Kings'tna appafsch-mahjas usraugu un —"

"Kluffat!" dahma fazzija, "es taggad negribbu finnah kam juhšu mihlestiba peekehrusehs; bet wai winna juhš nemtu, ja juhš pehz winnas prezjetu?"

"At, es wairat zitta ne ko newehlohs, ne fâ winnas tai leetâ waizah." "Un kapehz juhš tad to nedarrat?"

"Nu, zeeniga, tapehz ka es par nabbagu esmu," D'Filens atbildeja gruhti nopuhfdamees.

"Wai juhš labpraht mantu gribbetu?"

"At, zeeniga, wai siws labpraht nepelbetu, kad ta us faufu semmi?"

"D'Filen, wai juhš gribbat man pa prahtam darriht, ja es juhš baggatus padarru?"

"Deewa Kunga pehz, zeeniga, wai juhš manni nabbagu puifi ne-uffohbojat!"

"Ne, es jums falku, ta irr manna nobohma," ledi Konwe atbildeja. "Dširdat," winna fazzija laipnigi smeedama. — "Wai juhš negribbetut manni prezjeht?"

"Debbes un semme! Es tizzu pats Kreewu semmes keisers warretu leppotees, ja winsch jums par wihru warretu buht, ko lai nabbaga Pedis darra?"

"Nu, D'Filen, es gribbu ar jums rihtu apprezetees un jums 6 tuhst. rubt. eedoht."

"Debbes un semme, wai es traks wai apburts? Zeeniga, wai juhš ar manni gribbat tif johkotees?"

Pedis brehza un lehaja istabâ apfahrt.

"Klaufat un arri to norunnu, kahdâ wihsē es juhš par fawu wihru ufjeku," ledi Konwe fazzija,

kad Peda pirmee preeki dauds mas bija rimmusch. "Pehz muhsu apprezeschahs deenas jums manni wairs newajaga redseht, un arri juhš manni newarrat ne kad par fawu fewu ufflattih." "At, tas man ihsti netihf," Pedis atbildeja behdigi fawas no mihlestibas fwehlodamas azzis no ledi newarredams nogreest.

"Bet dohmajat tal us fawu Ritti. Ar to naudu, ko es jums dohdu, juhš warrat tuhlin pee winnas steigtees un winnu par fewu nemtees."

"Tas gan teef', zeeniga," winsch atbildeja atkal ohtradi nopuhfdamees — "bet juhš nedohmajat par laulibas pahrfahpschanu?"

"Es juhš ne kad tadeht ne apsubdšeschu, D'Filen kungs," winna atbildeja ar drohschinadamu balfi.

"Tikkai apdohmajat, ka jums jaswehre, juhš manni no pariht' deenas ne kad par fawu fewu nesaukfat."

"Es to apfoblohs."

"Nu labbi. Schē jums 60 rubt. Gita un

luhkojat preefch fewis uftauschanas sihmi preefch laulafchanahs dabbuht, par to zittu es gahdaschu."

Tad fazzija winna tohs wihrus, fur winsch lai palihdsibu melle un nofazzija laulafchanas laifu.

Kad Pedis ohtru rihtu atnahza, tad jaw diwi kungi bija pee ledi Konwe.

"Wai jums laulafchanas sihme?" dahma waizaja.

"Schē winna, zeeniga!"

Pehz ta ledi Konwe eesauza fawas abbas deenestneezes un fazzija tad us mahzitaju, kas sihmi laffija, laipnigi smeedama:

"Ja jums patihf, tad warrat fahkt laulaht."

Desmit minutu wehlat D'Filens bija ledis Konwe wihrs pehz liffumeem.

(Us preefchu beigums.)

Pateefibas.

Ne tas, ko ehd, bet tas, ko wehders fagremmo dohd spehku! Ne tas, ko peln, bet tas, ko fataupa, darra baggatu! Ne tas, ko laffa, bet tas, ko prahtâ paturr, darra mahzitu. Ne tas, ko tizz, bet tas, fâ dšihwo, darra taifnu. Ja kaudis to apdohmatu, tad nebuhtu neds rihjeji, neds isschlehrdetaji, neds grahmatu tahrpi, neds leekuti.

Teefas preefchâ.

Kahds wihrs, kas maifi sadšis stahw teefas preefchâ. Teefas preefchsehdetajs, resns, glehws gahrdmuttis waiza: "Kapehz Juhš faggufchi?"

"At es biju warren issalzis," apsubdsehts atbildeja behdigi.

Tē lezz preefchsehdetajs aif duhmahm stahwus un brehz: "Es biju issalzis, wai ta kahda aifbildinafchanahs! Es esmu if deenas issalzis, un tal nesohgu!"

Atbiledams redaktehrs A. Leitan.

No Zensures atwehlehts. Rihgâ, 4. September. 1870.

Driktehts un dabbujams pee bilšchu un grahmatu-driketaja Ernst Plates, Rihgâ, pee Pehtera-basnizâs.